

Brüssel, 13. oktoober 2022
(OR. en)

13369/22

ENFOPOL 496
IXIM 238
COSI 246
COPEN 350
JAI 1311

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	13. oktoober 2022
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	12154/22
Teema:	Nõukogu järeldused Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 visiooni kohta – <i>Nõukogu järeldused</i> (13. oktoober 2022)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 3899. istungil (justiits- ja siseküsimused) 13. oktoobril 2022 heaks kiidetud nõukogu järeldused Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 visiooni kohta.

Nõukogu järeldused Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 visiooni kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. PIDADES SILMAS Euroopa Liidu eesmärki säilitada ja arendada liitu kui vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, kus kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusosalase koostöö valdkonnas võetavate liikmesriikide ühismeetmete abil tuleb tagada kõrge turvalisuse tase;
2. VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotist (vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala), eelkõige selle artikli 87 lõiget 1 ja artikli 87 lõike 2 punkti a, milles on sätestatud, et liit seab liikmesriikide pädevate asutuste vahel sisse politseikoostöö ning võtab kasutusele meetmed seoses asjakohaste andmete kogumise, säilitamise, töötlemise, analüüsi ja vahetusega;
3. VÕTTES ARVESSE 23. juuni 2008. aasta Prümi otsuste 2008/615/JSK ja 2008/616/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega) kohase DNA profiilide, sõrmejälgede andmete ja sõidukite registreerimisandmete piiriülese vahetamise väärtust, pidades silmas ELi politseikoostöö seadustiku reformimist, et tõhustada õiguskaitsealast koostööd liikmesriikide vahel;
4. ARVESTADES nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsust 2009/905/JSK laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimise kohta seoses DNA ja sõrmejälgedega ning standardit ISO/IEC 17025 „Katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsuse üldnõuded“;
5. VÕTTES ARVESSE EMPACTi prioriteete ja ühiseid horisontaalseid strateegilisi eesmärke, mida on nimetatud EMPACTi käsitlevates nõukogu järeldustes¹;

¹ 6481/21, 9184/21.

6. VÕTTES ARVESSE edusamme, mida on tehtud rakendades nõukogu 13. juuni 2016. aasta järeldusi ja tegevuskava, mis käsitlevad edasisi samme seoses Euroopa kohtuekspertiisi ala loomisega,² ning tunnistades vajadust seda tööd jätkata, et toetada Euroopa Liidu õiguskaitse- ja kohtuasutusi kohtuekspertiisi valdkonnas; MÄRKIDES, et nõukogu 2020. aasta novembri järeldused sisejulgeoleku ja Euroopa politseipartnerluse kohta soodustavad piiriüleste andmete, sealhulgas biomeetria ja uute tehnoloogiate arendamist ja kättesaadavust tõhusa sisejulgeolekualase Euroopa partnerluse huvides³;
7. VÕTTES ARVESSE komisjoni teatist ELi julgeolekuliidu strateegia kohta, milles on sätestatud konkreetsed meetmed digi- ja füüsilise maailma strateegiliste prioriteetide täielikuks käsitlemiseks, sealhulgas eurooplaste kaitsmiseks terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse eest, ning milles tunnistatakse sise- ja välisjulgeoleku kasvavat omavahelist seotust⁴;
8. RÕHUTADES, kui oluline on suurendada kohtuekspertiisi usaldusväärsust ja täpsust ning edendada kujunemisjärgus tehnoloogia rakendamist tõhusa ja tugeva Euroopa julgeoleku ökosüsteemi jaoks;
9. ARVESTADES, et Europol toetab liidu õiguskaitseasutuste vahelist koostööd ning toetab liikmesriike muu hulgas oma dokumenditöörühma ja digitaalkriminalistika töörühma ning innovatsioonilabori kaudu; samuti, et asjaomased ELi ametid toetavad uuenduslike tipptasemel toodete edasiarendamist ELi kodanike julgeoleku tagamiseks ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse kaudu;
10. MÄRKIDES, et Euroopa kohtuekspertiisi ala soodustaks liikmesriikide kohtuekspertiisiteenuse pakkujate menetluste ja tavade ühtlustamise kaudu koostööd ja annaks kindlust;
11. TUNNISTADES, et liit on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, kus austatakse põhiõigusi ja liikmesriikide erinevaid õigussüsteeme ja -traditsioone, ning et tavade erinevused liikmesriikide vahel on möödapääsmatud;

² 10128/16.

³ 13083/20.

⁴ 10010/20.

12. TUNNISTADES Euroopa kohtuekspertiisi instituutide koostöövõrgustiku (ENFSI) kui tõhusa kohtuekspertiisi alaste teadmiste vahetamise platvormi, samuti muude sidusrühmade ja kohtuekspertiisi teenuse pakkujate olulist rolli, et töötada välja kohtuekspertiisi uuringute minimaalsed kvaliteedinõuded, hõlbustada rahvusvahelist koostööd ja teha kindlaks kohtuekspertide kogukonna jaoks olulised süsteemsed vajadused;
13. KUTSUDES ÜLES liikmesriike, Euroopa Komisjoni ja asjaomaseid ELi ameteid oma volituste piires ning muid asjaomaseid institutsioone ja organisatsioone tegema koostööd Euroopa kohtuekspertiisi ala 2.0 väljatöötamisel, mis peaks kujundama tervikliku visiooni praeguste ja tulevaste vajaduste rahuldamiseks ning tugevdama kohtuekspertiisi tulemuste mõju ja usaldusväärsust. Visioonis tuleks esitada konkreetsed üksikasjad ja kavandatud edasised sammud seoses sellega, kuidas kohtuekspertiisi pakkujad toetavad liikmesriikide õiguskaitseasutusi ja ELi ameteid, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu;

SELLEST TULENEVALT NÕUKOGU:

PEAB vajalikuks jätkata tööd kohtuekspertiisi valdkonnas, et võtta vastu spetsiaalne tegevuskava uue Euroopa kohtuekspertiisi ala loomiseks 2030. aastaks, millega arendatakse edasi ENFSI välja töötatud visiooni ja mis sisaldab konkreetseid meetmeid muu hulgas järgmistes valdkondades.

- **Biomeetria**, mis võimaldab isikut tuvastada ja autentida, tuginedes äratuntavatele ja kontrollitavatele andmetele, mis on kordumatud ja talle ainuomased. Biomeetriliste andmete kasutamise ja vahetamise suutlikkust tuleks parandada turvalise ja töökindla menetluse abil ning see peaks olema kooskõlas selliste rahvusvaheliste standarditega nagu ISO/IEC 19794 seeria. Biomeetria tähtsust võrdlusanalüüsis tuleks täiendavalt arvesse võtta kui peamist tegurit, mis aitab lahendada õiguskaitseasutuste ülesandeid.
- **Tehisintellekt** kui vahend, mida saaks kasutada kohtuekspertiisi protsessides mitme toimingu puhul, et parandada nende kvaliteeti, tõhusust ja kättesaadavust. Tehisintellekti potentsiaali kohtuekspertiisi valdkonnas tuleks uurida, arendada ja kontrollida, et sellest oleks kasu juhtumitega seotud töös ja kohtuekspertiisiandmete käsitlemisel.

- **Digiüleminek** kui lai valdkond, kus uusi tehnoloogialahendusi ja automatiseeritud protsesse rakendatakse selleks, et toetada ja täiustada kohtuekspertiisi protsessi eri etappe alates kuriteopaigast kuni kohtusaalini.
- **Uued vahendid ja kujunemisjärgus tehnoloogiad**, mis aitavad kohaneda värskete teadus- ja tehnoloogiauuendustega ning hinnata nendest tulenevaid võimalusi või piiranguid. See hõlmab nanoteaduse ja nanotehnoloogia arendamist ning kohtuekspertsiringkondade, ülikoolide ja tööstusharude vahelise koostöö toetamist teadus- ja innovatsiooniprojektide puhul.
- **Kujunemisjärgus tõendiliigid, mis põhinevad bioloogia- ja keemiavaldkonnaga seotud nn oomikateadustel**, mis on uudsed analüüsimeetodid, mille abil võib olla võimalik kindlaks teha suuri molekule, näiteks valkusi või metaboliite, mis annavad teavet inimeste, nende tegevuse ja keskkonna kohta.
- **Kohtuekspertsitiis ja selle tulemuste tõlgendamine**, et suurendada kohtuekspertsitiisi tulemuste mõju ja näidata nende usaldusväärsust. Jälgede edasikandumist ja püsivust ning foonil esinemise rohkuse mõju uuritakse, et kohtuekspertsitiisi usaldusväärsust veelgi suurendada. On oluline töötada välja meetodika nende tulemuste uurimiseks ja tõlgendamiseks, et töötada välja kohtuekspertsitiisi tingimustes kehtivad ja töökindlad meetodid/menetlused või kinnitada, et kasutatud meetodid/menetlused on kohtuekspertsitiisi tingimustes kehtivad ja töökindlad, edendamaks kohtuekspertsitiisi praktikat.
- **Kohtuekspertsitiisi andmete jagamine** ametite ja jurisdiktsioonide vahel, et tagada andmete kvaliteet ja toetada andmekogumite vormingute ühtlustamist, sealhulgas andmete jagamise vahendid⁵ ELi suuremahuliste infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks.
- **Valdkonnaülene lähenemine**, et kohtuekspertsitiisi tulemustest oleks kasu organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga seotud uurimiste ja jälitusteabel põhinevatele operatsioonide puhul.

⁵ 11824/2/20 REV 2, 9105/21.

- **Kohtuekspertiisi põhialused**, sealhulgas suur hulk võimalikke valdkondi, mida uurida ja arendada, järgides samal ajal kasutusel olevaid meetodeid. Hoolimata sellest, et usaldusväärsete ja täpsete teaduslike andmete hankimist (näiteks empiiriliste uuringute kaudu) täiustatakse pidevalt, võimaldaks see tõhustada kohtuekspertiisi praktikat.
- **Kohtuekspertiisiga seotud inimtegurid**, arusaamine sellest, kuidas inimsuhtlus mõjutab otsuseid kohtuekspertiisi kõigil tasanditel alates kuriteopaigast kuni kohtusaalini.
- KUTSUB asjaomaseid sidusrühmi, nagu Euroopa Komisjon, ENFSI, Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol), Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA), Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL), Euroopa õiguslase koolituse võrgustik (EJTN) ja Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Amet (Eurojust), ÜLES selles töös aktiivselt osalema, et teha kindlaks tegevused, mis võiksid tugineda panusele, mille nad andsid eelmise Euroopa kohtuekspertiisi ala loomisel 2020. aastaks, ning aidata kaasa eespool nimetatud eesmärkide saavutamisele nende vastavates pädevusvaldkondades tegevuskava puhul, mida koostatakse Euroopa kohtuekspertiisi ala loomiseks 2030. aastaks;

KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES toetama liikmesriikide jõupingutusi kohtuekspertiisi usaldusväärsuse ja täpsuse suurendamisel, eelkõige asjakohaste rahastamismeetmete abil.
